

- створення і підтримка веб-сайту;
- використання існуючих веб-сайтів;
- digest-mail – розсилка прес-релізів електронною поштою;
- використання соціальних мереж.

Висновок. Сьогодні соціальною проблемою має стати й проблема енергозбереження. У рамках проекту «Рейформа міського теплозабезпечення в Україні» проводиться ефективна інформаційна кампанія на національному та місцевому рівнях щодо необхідності теплозбереження під гаслом: «Збережи тепло, – збережи Україну», конкурси «Енергія і середовище». Соціальну рекламу з цієї теми розміщено на біл-бордах, вона демонструється на телебаченні у вигляді відеороликів з цікавими сюжетами та практичними порадами з теплозбереження: «Хочеш зігрітися – зроби... (утепли вікна та двері – це підвищить температуру у приміщенні на кілька градусів, не затуляй шторами батареї – це підвищить температуру у кімнаті ще на декілька градусів і т.д.). Енергоефективне мислення, енергоощадні звички, стиль життя з мінімальними впливом на довкілля мають стати новими моральними цінностями українців.

Список використаних джерел:

1. Шубчинський В.Д. Методичні рекомендації щодо забезпечення професійної компетентності учителя та учня у процесі вивчення курсу «Основи енергоефективності» у ПТНЗ / В.Д. Шубчинський, Ю.В. Менафова // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка. Серія педагогічна / [редкол.: П.С. Атаманчук

(голова, наук. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – Вип. 17: Інноваційні технології управління компетентно-світоглядним становленням учителя: фізика, технологія, астрономія. – С. 183-186.

2. Шубчинський В.Д. Дистанційне навчання при апробації та впровадженні курсу «Основи енергоефективності» у ПТНЗ / В.Д. Шубчинський, Ю.В. Менафова // Інноваційна професійно-технічна освіта: пошуки шляхів оновлення : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 2012. – 340 с. – С. 316-318

Work contains the question of issues of the day of energy-savings and education of competent workers by means of the system of the controlled from distance education. The courses of the controlled from distance education for professional preparation must plug in the composition programmatic components that will realize the design of the real situations in professional activity, and also allow effectively to control activity of listener on application of professional skills. Totality of modern educational technologies allows individualizing an educational process taking into account personality of teacher and student. It an interactive process that finding out individual features of every participant stimulates him to the search of independent decision of problems, to the self-education.

Key words: the systems of the controlled from distance education (SDE), educational module, modular construction, pedagogical programmatic means, strategy of evaluation of knowledge and professional skills, Internet, web sites.

Отримано: 12.09.2012

УДК 373.7

В. С. Щирба

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

МЕНЕДЖМЕНТ ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ ФІЗИКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Аналізується стан роботи менеджерів в освітній галузі в умовах сьогодення на прикладі забезпечення якісного набору студентів на фізико-математичний факультет. Розглядаються соціологічні дослідження стану справ.

Ключові слова: менеджмент освітньої галузі, формуванні контингенту студентів

Освіта – це духовне обличчя людини, яке формується під впливом сукупності загальнолюдських та професійних знань, технологій їх використання в суспільній практиці у процесі виховання й самовиховання. Розвиток освітньої сфери – важливий пріоритет кожної держави, оскільки саме освіта посідає визначальне місце в інтелектуалізації праці, яка впливає на складні процеси трансформації і модернізації сучасного світу.

Глобальні зміни сьогодення потребують нових підходів до управління всією освітньою сферою, яка є інтегральною сукупністю освітніх структур, відносин, діяльності та свідомості, що забезпечує відтворення і розвиток інтелектуального потенціалу суспільства.

Стержневою основою державного буття виступає економічна складова. Практична реалізація в Україні нової системи управління, адекватної до сучасних ринкових відносин, забезпечить ефективність економічного та соціального розвитку держави за дотримання двох головних умов. По-перше, у ній треба враховувати особливості попереднього розвитку й сучасного стану національної економіки, менталітет і характеристики поведінки населення, довготривалість періоду перетворень та інші специфічні фактори й умови, що зумовлюються особливостями нашої держави. По-друге, в її основу слід покласти принципи і механізми, панівні в менеджменті країн з ринковою економікою, що має забезпечити інтегрування вітчизняного народного господарства у світову економічну систему, зайняття в ній належного місця.

Можна зауважити, що причому тут ринкові відносини в економіці, якщо мова йде про розвиток освітньої галузі.

По-перше, тенденція до зміни управління в Україні, необхідність якої теоретично обґрунтована в державних постановках і документах, органічно пов'язана з радикаль-

ними перетвореннями і реформуванням абсолютно усіх чинників життєдіяльності.

При цьому найбільш важливі положення нової парадигми управління українською, перехідною до ринку, економікою такі: гнучке поєднання методів ринкового регулювання з державним регулюванням соціально-економічних процесів; формування і функціонування ринкових суб'єктів господарювання як відкритих і соціально орієнтованих систем; самоврядування на всіх рівнях та перехід до поліцентричної системи господарювання; поєднання ринкових і адміністративних методів управління підприємствами й організаціями.

По-друге, ми живемо в період не лише ринкової економіки, але й ринкової освіти.

Оскільки сучасний розвиток педагогіки характеризується науково-теоретичними узагальненнями емпіричного досвіду управління закладами освіти, накопиченого в різних регіонах світу, виробленням спільних для всіх країн принципів ефективного управління педагогічними системами, типізації його різних форм і умов реалізації, урахуванням соціально-педагогічної сфери та культури організації педагогічного виробництва, з'ясуванням особливостей національного менталітету в організаційній поведінці керівних та педагогічних працівників, створенням адаптивних і швидкореагуючих управлінських механізмів, то правомірність введення терміна "педагогічний менеджмент" до теорії вітчизняної освіти зумовлено такими факторами.

По-перше, вітчизняна теорія внутрішньошкільного управління як одна з найбільш пріоритетних у сучасних умовах галузей педагогічної науки переживає особливий етап інтенсивного розвитку та оновлення. Це зумовлено соціально-економічною реформою нашого суспільства, його поступовим переходом до ринкової економіки; кри-

зою авторитарних методів управління; необхідністю пошуку національної моделі управління традиційними й новими типами шкіл через осмислення і творчої переробки раніше невідомих зарубіжних концепцій менеджменту.

По-друге, менеджмент як суто управління в умовах ринкової економіки є системою теоретичних і практичних знань, організаційних дій і структур, що постійно розвиваються, набув міжнародного значення та універсального впровадження не тільки у виробничій сфері, а й у сфері освіти. З огляду на це, універсальність наукових заходів і технологій, розроблених у межах міжнародного менеджменту, дає змогу застосовувати їх і в управлінні педагогічними системами, що функціонують у різних національних середовищах. Це дає можливість інтегрувати набутий світовий досвід менеджменту в теорію педагогічного менеджменту.

Аналіз проблеми набору студентів на перший курс, показав наскільки нюанси ринкової економіки адекватно відбиваються на проблемах освіти, я б назвав би її ринковою освіти. Чому ринковою? Тому, що сьогодні абітурієнта необхідно «купляти». Сьогодні кожному абітурієнту гарантовано, я не боюся заявляти так категорично, принаймні, два три державних місця у будь-якому вищому навчальному закладі, при відповідних мінімальних показниках результатів незалежного оцінювання знань.

Як з наукової точки зору поступати в цій ситуації? В нашій країні науковий менеджмент ще не отримав достатнього розвитку. Причини цього чимало – у недосконалому правового поля, у недостатньому рівні цивілізованих методів управління персоналом, в решті решт, навіть у нашій ментальності.

Менеджмент в освіті є особливою галуззю менеджменту, який має свою специфіку та притаманні тільки йому закономірності. Ця специфіка полягає в особливостях предмету,

продукту, методів та результатів праці менеджера освіти. Предметом праці менеджера освітнього процесу є діяльність керівника того іншого структурного підрозділу навчального закладу. Продуктом його праці виступає інформація про навчально-виховний процес, а знаряддям праці є слово, мова.

Найбільш дієвим методом менеджменту при формуванні контингенту студентів постає метод психолого-педагогічного впливу. Разом з тим, не можна відкидати методи суспільного впливу – формування суспільної думки про колективів університету, запровадження лояльної конкуренції, толерантності, підвищення престижу та іміджу.

В якійсь мірі, спрацьовують економічні методи. Більшість абітурієнтів вибирають вищі навчальні заклади не за їх рейтингом, а за матеріальними затратами, які вони понесуть при навчанні в віддалених районах. Тобто методи суспільного впливу для значної частини абітурієнтів не так важливі.

Тут спірне пояснення. Анкетування серед абітурієнтів показало, що 60 відсотків з них вибрали фізико-математичний факультет за рекомендацією вчителів. Хіба це не суспільний вплив? З другої сторони, лише 20 відсотків з них проживає у віддалених районах.

Нажаль, у навчальних закладах практично ще немає менеджерів. Є управлінці в особі ректора, проректорів, керівників структурних підрозділів, але проблема зміни командного менталітету на менеджерський вже достатньо актуальна.

The condition of the managers in the education sector in terms of the present as an example of quality student recruitment for Physics and Mathematics. We consider the sociological study of the situation.

Key words: management education industry, the formation of a contingent of students.

Отримано: 4.10.2012

УДК 372.853.53

А. М. Кух, О. М. Кух

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЗАДАЧІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ-ФІЗИКИ ЗАСОБАМИ МЕДІА-ОСВІТИ

У статті йдеться про сучасний стан та перспективи розвитку медіа-освіти в навчанні фізики.

Ключові слова: медіа-освіта, медіа-грамотність, медіа-психологія, медіа-дидактика, медіа-освітні технології, медіа-культура.

Епоха науково-технічного процесу на основі сучасних інформаційних технологій вимагає інтеграції знань з різних галузей людського знання. Так методики розв'язування винахідницьких задач, які використовуються в галузях пов'язаних із технічними об'єктами успішно перенесені в нові умови, наприклад, економічного аналізу, художнього проектування і дизайну, навіть віршування. Разом з тим, в конструювання технічних об'єктів дедалі частіше залучаються знання з ергономіки, дизайну тощо, що дає можливість розвиватися всім задіяним у цьому процесі галузям. Відбувається насичення і доповнення знань, що виявляється у новій якості об'єктів.

Пошук нових форм та засобів освіти також потребує інтеграції знань та технологій, які успішно реалізуються у різних галузях виробництва, зокрема виробництва медійної продукції. Зауважимо, що медійний продукт або продукт засобів масової інформації (ЗМІ) це інформація, адаптована для сприйняття певним колом споживачів (масою). Під мас-медіа (або ЗМІ) будемо розуміти суспільний інститут, який забезпечує виробництво та транспортування інформації і реалізує зворотний зв'язок з її користувачами. Важливою властивістю мас-медіа в умовах інформаційного суспільства є її міжпредметність. Саме вона створює передумови використання мас-медійної продукції в освіті.

Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми [1, 3, 4, 7] показує, що «медіа-освіта» як процес розвитку й саморозвитку особистості на матеріалах та за допомогою засобів масової комунікації покликана формувати культуру комунікації, уміння усвідомлено сприймати, критично осмислювати, інтерпретувати медіа-тексти з метою розширення загальних, соціоку-

льтурних і професійно значущих знань, комунікативних та творчих здібностей. Медіа-педагоги різних країн теоретичним підґрунтям розвитку медіа-освіти вважають позитивний або ж негативний вплив медіа на розвиток особистості зокрема та суспільства загалом, що зумовило виокремлення різних підходів, теорій та моделей медіа-освіти.

Для вдосконалення професійної освіти, забезпечення її доступності та ефективності, підготовки молоді до життя й діяльності в інформаційному суспільстві сьогодні доцільно враховувати процеси стрімкого інформаційно-технологічного розвитку різних галузей. Щоб навчити студентів користуватися інноваційними технологіями, слід сформувати в них уміння управляти потоками інформаційних ресурсів, опанувати комунікаційними технологіями та стратегіями їх використання. Для цього викладач має володіти новітніми технологіями навчання. Саме медіа-освіта ставить за мету якнайповніше скористатися освітнім й технічно-комунікаційним потенціалом сучасних ЗМК та є, за визначенням ЮНЕСКО, окремим напрямом освіти, оскільки допомагає людині усвідомити способи використання масової комунікації в суспільстві; аналізувати медіа-тексти й критично оцінювати запропоновані в них цінності, політичні, соціальні, комерційні й культурні інтереси, а також створювати та ширити через мас-медіа власні медіа-тексти [7]. У визначеннях ЮНЕСКО (2001 й ін.) медіа-освіту та медіа-компетентність послідовно пов'язують і з розвитком демократичного мислення, і з розвитком громадської відповідальності особистості. Саме медіа-освітні технології, котрі об'єдналися в окрему частину педагогіки – медіа-дидактику, яка розробляє теорію медіа-освіти й навчання, науково обґрунтовує зміст медіа-освіти, вивчає закономірності, прин-